

Palúčanský zvon

Vianočné vydanie
2017

Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

Svet odpočíva, noc rozprestiera svoje krídla nad ľudskými príbytkami, do polí, domovov aj sídc vkráda sa ticho. **„Sláva na výsostiach Bohu!“** Nádherný hymnus zaznieva z nebies a zostupuje stále nižšie a nižšie, aby naplnil zem radostnou oslavou Boha. To chválospev anjelov rozlieha sa nad pastvinami, na ktorých pastieri strážia stádo. Nebeský svet jasá nad príchodom Spasiteľa, veď ľudstvu prichádza záchrana v Božom Synovi! Koľká radosť v nebesiach, koľká radosť na poli, koľká radosť pri jasliach, v ktorých leží narodené Dieťa! Svet okolo mlčí, ani nevníma, že sa naplňajú

prorocká svätých Písem. Len Boží služobníci a niekoľko ľudí žasne nad tým, v akej skromnosti a jednoduchošti dokáže Boh vstúpiť do tohto sveta, aby vykonal najväčšie dielo záchrany a spásy. „Sláva Bohu!“, volajú anjelské bytosti a my sa pridajme k ich chválospevu, pretože Pán Ježiš prišiel kvôli nám. Zdá sa nám, že aj dnes svet mlčí? Že nevníma Božiu prítomnosť na Zemi? Zosilnime náš chválospev, aby sa naň zbehlo celé ľudstvo a uvidelo na vlastné oči Spasiteľa sveta. Veď s Ním prichádza pokoj ľuďom dobrej vôle – pokoj plný lásky, radosti, Božej prítomnosti.

Jana Ďuranová
zb. farárka

Svätá noc

Na lýre pieseň anjel hral,
Noc bola plná tichej túhy –
Zemou sa pútnik uberal,
Chcel stiahnuť z neba hviezdne dúhy...

Noc bola plná jasu krás
A pútnik zastal v Betleheme –
Anjelov počul, nebies Hlas,
Čo dotýkal sa spiaciej zeme...

V maštaľke Dieťa Boh a Kráľ
To stelesnená Láska svätá! –
Na lýre pieseň anjel hral,
Tú pieseň počul pútnik sveta...

I videl, Dieťa – Jeho tvár,
Otvoril svoje prázdne dlane
A prijal veľkej lásky dar –
Tej svätej noci požehnanie...

Zlatica Oravcová

Modlitba

Otče nebeský, studnica dobroty, ďakujeme
Ti srdečne, že si nám dožičil z milosti dožiť
sa pamiatky narodenia Tvojho Syna. Očami
viery vidíme Toho, ktorého chceli vidieť
mnohí králi i proroci a -počujeme, čo oni
nepočuli: Nebojte sa, lebo narodil sa vám
dnes Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. On, Boží

Syn sa stal človekom, aby sme my boli dieťkami Božími. On sa stal chudobným,
aby sme my zbohatli. Tebe, Bože, buď sláva na výsostiach a nám ľuďom dobrej
vôle pokoj na zemi! Amen.

Juraj Tranovský

Vianoce – čas, kedy boli prekonané komunikačné bariéry

Mám veľmi rád relácie, kde si odborníci z oblasti vedy a techniky dajú tu námahu, aby našli spôsob a slová, prostredníctvom ktorých môžu aj laici pochopiť ten ťažko pochopiteľný svet. Svet fyziky, kozmu alebo ľudského tela.

Možno si to nie vždy uvedomujeme, ale každý deň musíme prekonávať rôzne komunikačné bariéry. Ak sa prihovárame k malým deťom, potrebujeme si čupnúť, potrebujeme používať jednoduchú reč, aby nám tí malí drobci porozumeli. Starším ľuďom potrebujeme hovoriť nahlas. Pri stretnutí s cudzincom potrebujeme vydolovať svoju slovnú zásobu cudzieho jazyka alebo zapojiť ruky i nohy, aby sme sa dorozumeli. Je vždy vzácné, ak človek kvôli inému človeku vyvinie určitú snahu a urobí všetko preto, aby mu ten druhý rozumel.

Biblia nám predstavuje Boha, ktorý hľadá spôsoby, ako človeka osloviť a robí všetko preto, aby mu človek porozumel. Biblia nám ukazuje Boha, ktorý mnohokrát, v rozličných dobách a rôznymi spôsobmi hovoril k človeku. Vždy s jediným cieľom, aby človeka priviedol späť k sebe. *„Mnoho razy a rozličným spôsobom hovoril Boh voľa-*

kedy otcom skrze prorokov, na sklonku týchto dní prehovoril k nám v Synovi“.
Žid 1, 1-2a

V prorockých knihách prostredníctvom prorokov Boh maľuje názorné príklady a symbolické obrazy, aby izraelský národ pochopil, čo mu chce Boh povedať. K tomu, aby náš nebeský Otec mohol prehovoriť k ľudskému srdcu, musel vždy prekonať množstvo bariér a prekážok.

Tou najväčšou odvekou prekážkou bola vždy naša duchovná hluchota. Tá vzniká tak, že najskôr Božie slová nechceme počuť. Možno preto, že sa nám nehodia. Keď ich však dlhodobo ignorujeme, neskôr ich už počuť nedokážeme.

Minulý týždeň som prechádzal centrom nášho mesta. Boli vianočné trhy a zneli tam aj vianočné piesne o Spasiteľovi. Tieto piesne sa vznášali ponad klobásky, medovinu a iné vianočné pochúťky. Každý niečo zháňal, chutnal, kupoval. Mal som pocit, že tie krásne slová o Spasiteľovi nikto nepočúva. Je to akoby obraz našej nevnímanosti.

Pán Ježiš vo svojej dobe konštatuje, že sa na ľuďoch plní Izaiášovo proroctvo – *„...ušami budete počúvať, ale nebu-*

dete rozumieť a očami budete pozerat', ale nebudete vidieť, lebo otupelo srdce tomuto ľudu a ťažko počúvajú ušami." Mt 13:14

Náš problém pri počúvaní a chápaní nie je v tom, že by sme mali málo intelektu alebo by sme trpeli fyzickou hluchotou. Sme tak plní seba, svojich túžob a cieľov, že nie sme schopní vnímať Božie posolstvo.

Naším ďalším zlým návykom je, že sme zvyknutí viac hovoriť ako počúvať. Sme tak veľmi zameraní na seba, že často nepočúvame, čo nám hovoria druhí. A pritom pre každého z nás je veľmi dôležité, aby nás ľudia počúvali. My však paradoxne často nie sme ochotní počúvať iných. Keď aj chvíľu druhého počúvame, často ho prerušíme. Využijeme jeho dlhší nádech, aby sme mu skočili do reči. Máme totiž pocit, že vieme, čo chce povedať a náš čas je predsa príliš drahý.

Máme päťročného syna. Keď príde zo škôlky často začne rozprávať zážitky. Niekedy v rýchlosti nevie nájsť vhodné slová. A my namiesto toho, aby sme ho trpezlivo nechali sa vyjadriť, často pohotovo za neho dohovorme začatú vetu. On však chce často povedať niečo úplne iné. Prichádzame tak o mnohé kľúčové veci, ktoré nám chcú naši najbližší povedať.

Vianoce sú pre nás všetkých výzvou, aby sme nielen predstierali, že počúvame, ale aby sme skutočne počúvali.

Aby sme niekedy aj napriek dobrej televíznej ponuke vyplí televízor, odložili mobilný telefón a tablet, a pozorne počúvali svoje deti, svojich manželských partnerov, svojich rodičov a starých rodičov. Pozorne počúvali, čo hovoria a prečo to hovoria.

Vianoce v sebe nesú dobrú správu pre všetkých nás, neschopných počúvať. Nebeský Otec sa kvôli našej neschopnosti počúvať rozhodol prehovoriť k nám úplne neštandardným spôsobom. Urobil niečo, čo neurobil nikdy predtým ani potom. Rozhodol sa vziať si ľudské ústa i ľudské telo.

Narodil sa ako človek a v Ježišovi k nám prehovoril. Už nie cez prorokov alebo anjelov. Prehovoril vlastnými ústami. *„Ježiš Kristus hovorí: Kto mňa videl, videl Otca. Slová, ktoré vám hovorím, nie sú moje, ale hovorím len to, čo som počul od svojho Otca."* J 14:9

Pred pár rokmi som videl zaujímavý film. Volal sa *Opus pána Hollanda*. Chcem vám na záver o ňom niečo povedať. Pán Glen Holland bol mladým učiteľom, klaviristom, skladateľom a milovníkom hudby.

Spolu s manželkou sa tešili z narodenia svojho syna Cola. Avšak počas prvého roku s hrôzou zisťujú, že ich syn nepočuje. Otec, milovník hudby, sa s tým veľmi ťažko vyrovnáva. Uvedomuje si, že nikdy sa nebude môcť so svojím synom spojiť v tom, čo je tak blízke jeho

duši. Jeho syn vyrastá a jeho hluchota ho izoluje od otca.

Jedným z najsilnejších momentov tohto filmu je okamžik, keď otec vymyslí spôsob, ako môže k svojmu dospievajúcej synovi prehovoriť cez hudbu a prekonať tak bariéru jeho hluchoty. Počas jedného koncertu, ktorý pán Holland diriguje, odkladá svoju taktovku a prechádza k mikrofónu. A hoci nie je vôbec dobrým spevákom, svojim podpriemerným hlasom začne spievať za sprievodu orchestra pieseň od Johna Lennona - Môj nádherný chlapec, ktorú venuje svojmu synovi Coleovi. A hoci jeho syn hudbu nepočuje, môže čítať z otcových pier a počuť slová hudby, ktorá je teraz venovaná jemu. Z otcovho srdca vychádza hudba, ktorú jeho syn zrazu môže vnímať a môže prehovoriť k jeho srdcu.

Boh pre nás urobil tiež niečo nezvyčajné. On, ten nebeský skladateľ, nielen

pieseň skomponoval, On nám ju sám prišiel zaspievať.

V Ježišovi Kristovi Boh preklenul bariéru našej chronickej hluchoty a neschopnosti vnímať. Ľudskými ústami a v ľudskom tele nám vyjadril svoju lásku a svoj záujem o svoje stratené a nahluchlé deti. Našiel spôsob, ako nás so sebou spojiť.

Milí čitatelia, mám pre vás dve vianočné výzvy:

Započúvajte sa počas Vianoc do tej zvláštnej piesne, ktorú nám - svojim hluchým a nechápavým deťom - so záľubou spieva náš nebeský Otec.

Nájdime si počas týchto Vianoc čas i spôsob, ako povedať svojim blízkym, ako ich máme radi, a akí vzácní pre nás sú. Jeden zo spôsobov, ktoré vždy zaberú je ten, že ich začneme skutočne a pozorne počúvať.

Dávid Bázlík

zb. farár CZ Ružomberok

Čo pre mňa znamenajú Vianoce?

Pri pomyslení na Vianoce mi, rovnako ako väčšine ľudí, napadnú spomienky na detstvo, pretože práve toto je obdobie nášho života, v ktorom sa naše osobnosti najviac for-

mujú. Základom nášho terajšieho zmýšľania o Vianociach sa stávajú tie zázračné momenty a detaily, ktoré začíname postupne vnímať už ako malé deti. Poznám veľa ľudí, ktorí nemajú dobré spomienky na Vianoce, lebo ich v detstve neprežívali radostne. No ja mám to šťastie môcť úprimne

povedať, že moje zážitky z obdobia sviatkov nie sú nič iné ako prekrásne čisté. Ešte teraz si dokážem presne vybaviť jedny z mojich Vianoc, ktoré som zažila, keď som mala možno okolo piatich rokov. Môj Štedrý deň savtedy začal rýchlym vyskočením z postele a následným vybehnutím do zasneženej záhrady, aby sme sa aj s mojou mladšou sestrou dosýta vyhrali v hlbokom snehu. Ten nás natoľko fascinoval, že nás mama musela nekonečne dlho prehovárať, aby sme sa vrátili naspäť do tepla. V kuchyni som so záujmom pozorovala rodičov, ako krájajú prísady do zemiakového šalátu. Pamätám si na prechádzku spojenú so sánkovaním, ktorá vtedy nasledovala. Vianočná nálada zrejme spôsobila nedočkavosť a ja som sa správala tak rozrušene a netrpezlivo, že mama bola donútená mi s hnevom oznámiť, aby som večer od Ježiška nič nečakala - kvôli čomu som sa po zvyšok dňa dosť trápila. Po návrate domov sme sa s otcom usalašili na gauči a pozerali rozprávky, zatiaľ čo mama začala pripravovať chlebíčky a starostlivo ukladať koláče na tácky, ktoré už dopredu chystala na večer. Po chvíli sme sa k nej pripojili, aby sme pomohli s ukladaním dekorácií na stôl. V pamäti mi utkvela najmä voňavá vetvička zo smreka, ktorú sme odtrhli pri spomínanej prechádzke. Následne sme stôl presunuli k stromčeku, ktorý deň predtým ozdobili rodičia, ale ja a

sestra sme si v našej detskej naivite mysleli, že to mal na starosti Ježiško. Po všetkých týchto prípravách sme s mamou vyšli na poschodie, aby sme sa pekne vyobliekali. Zabralo dosť času všetko zladit' a tak sme tam boli dovtedy, kým sme neboli dostatočne spokojné s našimi výzormi hodnými výzoru princezien. Nasledoval slávnostný zostup po schodoch, kde nás už netrpezlivo očakával podobne vyprádaný oco. My traja sme si opäť sadli k rozprávkam a mama začala vyprážať rezne a rybie filé, čo už o pár minút naplnilo náš dom vôňou, ktorá sa mi s Vianocami spája dodnes. Keď bolo všetko hotové, nasledoval príchod našej staršej s otcovým bratom. Ten sme však s mamou premeškali schované v izbe, krátiac si čas pohľadmi z okna a snažiac sa zachytiť rozprávkové sane, ktoré som raz naozaj zazrela – a nikto ma nepresvedčí o opaku. Tieto momenty boli z celého dňa najkrajšie,

pretože vzduch bol nasýtený vzrušeným očakávaním. Po nádhernom plnom zvuku zvončeka, ktorý sme sa už dlhé minúty pred tým, ako finálne zaznel, nedočkavo snažili zachytiť ušami pritlačenými k dreveným dverám, sme vyšli z izby. Nasledoval pohľad na starú a krstného držiac v rukách horiace prskavky. Po prechode chodbou, sprevádzaným ich spevom Tichej noci, nám bol konečne dopriaty tak dlho očakávaný pohľad na obrovskú kopu darčiekov pod stromčekom. Od toľkej radosti by sme sa na ne najradšej ihneď vrhli, avšak najprv sme museli pretrpieť tú starostlivo chystanú večeru, ktorú sa nám v toľkom vzrušení naozaj nechcelo jesť. Potom konečne nastalo to, na čo som sa tešila najviac – darčeky. Netrpezlivo sme trhali ozdobný papier sprevádzané láskavými pohľadmi dospelých, a zatiaľ čo my sme boli očarené novými darčekom, dospelí sa stiahli a ponorení v rozhovore, pustili sa do dobrôt. Neskoro večer sme si ľahli spať s dobre známym pocitom šťastia a

smútku zároveň, pretože takýto deň opäť zažijeme až o rok.

Ako môžete vidieť, moje spomienky z detstva sú očarujúco nevinné a nádherné. Samozrejme, v našich detských očiach to bolo hlavne o darčekom, no keď na tieto chvíle spomínam teraz po rokoch, sú to spomienky na pokoj, pohodu, praskanie v krbe a vianočnú vôňu a najviac zo všetkého sú to spomienky na lásku, ktorá bola prítomná v každom momente a na každom mieste. Možno to je dôvod, prečo sa teraz nemôžem dočkať Vianoc, ktoré chcem v budúcnosti prežívať so svojou vlastnou rodinou. Nič by ma nepotešilo viac, ako byť schopná zabezpečiť takéto Vianoce aj svojim deťom. Záverom môžem len napísať, že by som si želala, aby všetci ľudia na zemi mali možnosť prežívať aspoň spoločne také krásne Vianoce, aké som mohla zažívať ja.

Lenka Baranová (16)

Vianoce v spomienkach

Blížia sa nám Vianoce, sviatky pokoja, kedy chceme zabudnúť na každodenné starosti, problémy, staré spory. Chceme sa stretnúť so svojimi blízkymi, ale aj pospomínať na tých, ktorí už

nie sú medzi nami. Aj s nimi sme prežívali krásne chvíle a zvlášť na Vianoce si uvedomujeme, že nám chýbajú a v našich srdciach po nich zostáva prázdne miesto.

Čím je človek starší, tým viac si spomína na svoju mladosť a na to, ako sa Vianoce slávili v minulosti.

Naša vojnová a povojnová generácia nežila v takej hojnosti, ako je tomu dnes. Napriek tomu medzi rodinami vládla súdržnosť a vedeli sme sa tešiť aj z maličkostí.

Za našej mladosti aj zimy boli chladnejšie. Mrazy už začínali od Mikuláša a trvali celú zimu. Deti si užívali zimné radovánky na zamrznutých potokoch a zasnežených kopcoch. Športová výstroj bola chudobná.

Korčule na kľúčik sa dedili od starších súrodencov, lyže vyrobil miestny stolár a to len deťom, ktorých rodičia si to mohli dovoliť. V zime bolo na dedine veselo až do samého večera. Adventný čas sa niesol nielen v tichom očakávaní vianočných sviatkov pri modlitbe a rozjímaní. Bolo potrebné pripraviť drevo na kúrenie a v gazdovských rodinách krmivo pre dobytok, aby sa počas Vianoc vykonávali len tie najnutnejšie práce. Robili sa domáce zakáľacky, aby bol na Vianoce bohatý stôl. Chlapi priniesli z hory stromček, ktorý rozvoňal celý dom a na zdobenie sme sa ako deti veľmi tešili. Vyzdobili sme ho jablkami, doma vyrobenými salónkami a domácou čokoládou obalenou v stanirole.

Na Štedrý večer sa celá rodina vybrala na vianočné bohoslužby, ktoré mali vždy čarovné kúzlo. Nám deťom sa

zdali dlhé. Chceli sme byť čo najskôr doma, lebo sme sa tešili na skromné darčeky. Po skončení služieb Božích ľudia družne postávali pred kostolom a vzájomne si priali tiché, pokojné a požehnané sviatky.

Keďže sme prišli vymrznutí z kostola, všetci sme sa tlačili ku teplým kachliam, ktoré sa na Vianoce vykurovali už od rána. Potom rodina zasadla ku slávnostnému stolu, ktorý bol prikrytý najdôstojnejším damaskovým obrusom. Na ňom bol položený tradičný mosadzný svietnik, ktorý sme my deti museli krásne vyčistiť. Sidolom. Otecko zasadol za vrch stola a predniesol tradičnú modlitbu: „Oči všetch tvoria, doufajú v Tebe, Pane Bože, a Ty dáváš jim pokrm jejich v čas príhodný, otvíraš ruku svou štedrou a nasycuješ každý živočích požehnaním. Požehnej nás, Pane Bože, i techto daru, které z Tvé štedrosti přijímati a užívati budeme, skrze Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. Amen.“ Potom nasledovala modlitba najmladšieho z detí, ktorá obvykle znela: „Príd' Ježíši, drahý

hosti, požehnaj, čo si nám dal z milosti. Amen.”

Večera bola skromná. Na začiatok sa vypil kalíštek teplého hriateho, ktoré nám uzineným a vymrznutým dobre padlo. Po kalíšku nasledovala oblátka s medom, opekance s makom a už tradičná a dobre známa kapustnica s klobáskou a mäsom. Po večeri sme si mohli pozrieť darčeky, ktoré tvorili veci na oblečenie a kniha. Hračky boli obyčajne drevené a vyrobil ich niekto šikovný z rodiny. Potom sme sa vybrali s kamarátkami po spievaní do rodiny a susedov. Obvykle sa spievala pieseň „Čas radosti veselosti“ a dostali sme aj skromnú odmenu.

Keď porovnáme dnešné Vianoce, sme šťastní, že žijeme v dobe hojnosti a pokoja, bez vojen že naše deti majú všetkého dostatok. Na druhej strane sa my starší obávame toho, že si nie vždy dokážu vážiť to, čo majú a uháňajú sa za hmotnými statkami, pričom im uniká vzájomná láska a porozumenie medzi rodinami. Akoby sme dnes už nepotrebovali jeden druhého a ani toho najvyššieho, Pána Boha.

Vianoce našej mladosti boli krásne. Ďakujeme za ne Pánu Bohu a sme vďační aj našim rodičom, že aj v tých ťažkých časoch sa nám snažili pripraviť pekné a šťastné chvíle.

V. P.

Najvzácnejší dar

Vianoce, čas radosti, lásky, obdarovávaní. Zvykli sme si na Vianoce navzájom dávať darčeky. Pri obdarovávaní nejde ani tak o konkrétny dar, ako o možnosť dať druhému človeku naja-vo, že naňho myslíme, že ho máme radi. Teší nás, že urobíme niekomu radosť a naopak, nám urobí radosť, keď vieme, že na nás niekto myslí. Vždy teda ide o vnútro, o naše srdce. „To hlavné je očiam neviditeľné“, ako hovorí francúzsky spisovateľ Antoine de Saint-Exupéry. A prečo darčeky na Vianoce? Lebo vtedy prišiel na svet najvzácnejší Dar pre všetkých ľudí sve-

ta. Prišiel na svet Boh, aby nám ukázal, ako veľmi nás miluje, ako veľmi mu na nás záleží. Na každom z nás. Obetoval svoj život, aby mňa i teba zachránil, spasil, vydobyl nám večný život. Aby sme sa od Neho učili ako žiť tu na zemi, ako sa obetovať pre druhých, ako milovať bližného ako seba samého. Nezabudnime aj na začiatok sumy zákona, teda na to, čo je na prvom mieste, čo je najdôležitejšie: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, z celej sily z celej mysle.“ L 10;27 Keď si uvedomíme, čo všetko Pán pre nás spravil, ako veľmi

za nás trpel, čo všetko nám dal – dokonale fungujúci vesmír, Zem, prírodu, vlastné telo, schopnosti, našich blízkych – musíme pociťovať k Pánu Bohu úprimnú lásku a úctu. Nie darčeky bez Boha. Také Vianoce nemajú zmysel. Dnešný svet niekedy zabúda, prečo slávime Vianoce. Množstvo darov pod

stromčekom akoby zasypalo jasličky a zakrylo dieťa Ježiša. To je najväčšia tragédia. Ale náš Pán nie je malé bezbranné dieťa. Je mocný Boh a Kráľ, ktorý nám všetkým pripomína: „Ja som Hospodin, Tvoj Boh! Nebudeš mať iných bohov okrem mňa!“

V. O.

Pravá náplň Vianoc

Tí, čo sme starší, by sme mohli skonštatovať, že sme už na tému Vianoc počuli za roky nášho života mnoho kázní, úvah, že sme čítali možno nejaké postily a podobne. V mojej pamäti mi utkvela jedna krásna vianočná rozprávka ešte zo starého časopisu Slniečko. Ako mnohé rozprávky i táto je nadčasová. Má názov „Kráľ ponížených“ a pochádza od spisovateľa Jozefa Horáka. Je o betlehemskej príbehu narodenia Pána Ježiša. Píše sa v nej o tom, ako do Betlehema prichádzajú privilegovaní ľudia, keď sa dopočujú o narodení kráľa a hľadajú ho i v patričných priestoroch hodných kráľa. Ale keď sa dozvedajú, že sa narodil v maštaľke, sklamaní odchádzajú s konštatovaním, že to sa narodil nejaký bedár, chudák. Naopak, chudobní a ponížení, teda tí, ktorí sú plní pokory, keď sa dozvedeli, že sa narodil kráľ, nemali odvahu k Nemu prísť. Ale keď počujú opovrhliivé slová vtedajšej elity

o narodení chudáka, naberú odvahu, idú ho navštíviť a dieťaťko z lásky obdarujú. My dnes vieme, v čom je rozprávka stále aktuálna. I dnes si mnohí múdri, bohatí a najmä pyšní myslia, že nepotrebujú Pána Ježiša. Sú predsa sebestační, sami sebe sú si bohom. Len tí pokorného srdca nachádzajú odvahu k Nemu prísť. Uznávajú, že sú hriešni a že potrebujú Záchrancu a Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý sa narodil v Betleheme, pretože Jeho záchrana presahuje náš pozemský život a týka sa večnosti. Krásne o tom píše všetky evanjeliá a ešte duchovnejšie evanjelista Ján, ktorý už nespomína narodenie v Betleheme, ale hovorí: „Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha...” (J 1;1), Náš Pán je tu pre nás od večnosti a toto tajomstvo môže vierou prijať jedine pokorné srdce. V tomto evanjeliu sa píše i toto: „Do svojho vlastného prišiel, a Jeho vlastní ho neprijali.” (J 1;11) A to sú už slová za zamyslenie.

Prečo je to tak? Evokuje mi to súvislosť s Vianocami. Prečo sú Vianoce tak nákladne svätené sviatky, ale odmietané v obsahu?

Možno si my kresťania myslíme, že sa nás táto otázka netýka, ale zamyslime sa. Naše vianočné sviatky iste pripravujeme s tou najväčšou starostlivosťou a láskou, s vianočným stromčekom nielen doma ale i na námestiach miest a obcí. Posledné roky si sadáme až k veľmi bohatým stolom, bohato obdarujeme a sami sme obdarovávaní. Ale nie je to „zadarmo“. Uvedomme si ten predvianočný stres a zhon. Len čo skončí sviatok Pamiatky zosnulých, už sa nám do uší „tlačia“ vianočné koledy – mnohokrát až agresívne, obchody sú predčasne vyzdobené vianočnými ozdobami, lebo potrebujú upútať a kvôli zárobku pripútať zákazníka k tovaru. Tento, mnohokrát až diabolský systém, sa nám snaží vnútiť nutnosť materiálneho poňatia celých

sviatkov a to tak, že ich až dehonestuje. A keď prídu tie najkrajšie sviatky roka, tie radostné a pokojné sviatky, šťastné a milostiplné, zrazu zistíme, že do nich vstupujeme síce materiálne pripravení, ale náš duch je unavený, zomdlený, otrávený. Už sa nám tie nádherné piesne o tichej noci a Vianociach možno ani nechce počúvať, sme ich presýtení. My kresťania si musíme dávať veľký pozor, aby nás tento koloťoč sveta nepohltil. Nám musí ísť predovšetkým o obsah týchto výnimočných sviatkov. Aby nám ostalo v srdci miesto pre nášho Pána Ježiša, aby sa naše srdce narodilo znovu s Ním, aby sme sa touto Láskou, ktorá je tu pre nás od večnosti a zase smeruje s nami do večnosti, dali formovať, aby sme i počas sviatkov mysleli i na tých našich blížnych, ktorí plné stoly nemajú. Takto prijmime posolstvo narodeného Dieťaťa.

B. A.

Tichá noc

Od Štedrého dňa do Troch kráľov sa spievajú koledy v kostole, v rodinnom kruhu ale aj pri obchôdzkach, pri kole-dovaní. Neodmysliteľným hudobným symbolom Vianoc je pieseň Tichá noc, svätá noc. Hovorí sa: Bol 24. december 1818, keď sa na nešťastie v malom mestečku Oberndorf pokazil organ. Kaplán Joseph Mohr chcel udržať via-

nočnú náladu a z nutnosti zložil pieseň pre tenor, soprán a zbor. Pieseň mala nemecký text, aj keď sa v tom čase v kostoloch spievalo po latinsky. Keďže piesni chýbala melódia, Mohr oslovil svojho priateľa Franza Grubera, aby k textu skomponoval hudbu. Pieseň mala veľký úspech a jej spev sa rozšíril po celom svete.

Jela Hazuchová

Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole 2017

(Pred večerou, pred preberaním darčiekov, pod vianočným stromčekom – vedie hlava rodiny.)

V mene Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého. Amen.

Milá moja rodinka, zasa prišli Vianoce. Tie sviatky, ktoré sa nazývajú sviatkami lásky a počas ktorých chce byť každý lepší a milší. Nech by sme však boli hocijako milí a láskaví, nikdy sa nevyrovnáme láske nášho dobrého nebeského Otca, ktorý nás nemiluje iba na Vianoce, ale po celý rok, a ktorý nám dáva ten najvzácnejší dar –

svojho Syna. Jeho láska nás sprevádzala v uplynulých mesiacoch, neopúšťala nás, keď sme mali ťažkosti, ba ani vtedy, keď sme na Pána Boha zabúdali a robili si po svojom. Pán Boh vo svojej láske zostáva verný a dnes, vo sviatočný vianočný večer, nám daruje nádej nového života, ktorý si môžeme získať skrze Jeho Syna. Je to ten najkrajší dar a ten najväčší dôvod na radosť. Preto s touto radosťou a vďačnosťou vstúpme i do týchto Vianoc a zaspievajme spolu pieseň o radosti, ktorá neplynie z pozemských pôžitkov, ale z daru nášho láskavého nebeského Otca. Nech je Jeho meno oslávené počas týchto Vianoc i po celý rok.

Čas radosti, veselosti

1. Čas radosti, veselosti nastal požehnaný, keď Spasiteľ, Vykupiteľ narodil sa z panny; v mestečku Betleme v jasličkách na slame leží malé Pacholiatko na zime, leží malé Pacholiatko na zime.

2. Čo sme všetci ľudia hriešni / túžobne čakali, / to anjeli pre svet celý / mocne zvestovali; / a preto plesajme, / spolu sa radujme, ∴ Pacholiatko – Nemluvniatko vítajme. ∴:

3. Spasiteľu, nebies Kráľu, / Pane náš Ježiši, / z čistej panny narodený, / Poklad náš najdrahší, / Kriste náš, Pane náš, / skloň sa k nám ako Pán ∴: a z milosti do radosti uveď nás! ∴:

Evanjelium podľa Lukáša, 2. kapitola, verše 2 – 14:

„V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vladárom bol Kyrenios. Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z

rodu Dávidovho, aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v požehnanom stave. Keď tam boli, naplnili sa dni, aby porodila. I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula ho plienkami a uložila v jasliach, lebo v nocľahárni pre nich nebolo miesto. A boli v tom kraji pastieri, ktorí nocovali na poli a strážili si v noci stádo. A hľa, anjel Pánov postavil sa vedľa nich a sláva Pánova ich osvietila. I báli sa bážňou veľkou. Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jasliach. A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!”

Aby sme si počuté Božie slovo aj srdcom privlastnili skrze vieru, vyznajme ju spoločne slovami **Apoštolského viero-vyznania**:

Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme.

Verím v Ježiša Krista, Syna Jeho jediného, Pána nášho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie panny, trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný umrel a pochovaný bol; zostúpil do pekiel, v tretí deň vstal z mŕtvych, vstúpil na nebesá, sedí na pravici Boha Otca všemohúceho; odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych. Verím v Ducha Svätého, svätú cirkev všeobecnú, spoločenstvo svätých, hriechov odpustenie, tela z mŕtvych vzkriesenie a život večný. Amen.

Skloňme sa a takto sa pomodlíme:

Láskavý náš nebeský Bože, vieme, že sme i počas uplynulého roka často na Teba zabúdali, konali podľa seba a žili po svojom. Neraz sme sa prehrešili proti Tvojej svätej vôli, neraz sme zanedbali Tvoje prikázania. Právom by si nás mohol trestať, no Ty si nám zostal verný v láske, stále nás pozývajú do svojho otcovského náručia a pripravujú nám miesto vo svojom kráľovstve. Ďakujeme Ti za vzácny dar Tvojho Syna, ktorý nám otvára brány nebies. Ďakujeme Ti za dar spasenia, ktoré nám práve On, náš Spasiteľ, prináša. A ďakujeme za Tvoju lásku, ktorou nás tak veľmi miluješ a ktorú nám i dnes svojím darom dokazuješ. Amen.

Otče náš, ktorý si v nebesiach! Posväť sa meno Tvoje! Príď kráľovstvo Tvoje! Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes! A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim! I neuvod' nás do pokušenia! Ale zbav nás zlého! Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc, i sláva naveky. Sláva Bohu: Otcu, Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i teraz, i vždy, i na veky vekov. Amen.

Na záver ešte spoločne zaspievajme pieseň „Tichá noc“.

Tichá noc

1. Tichá noc, svätá noc. Usnula zem celá, dvaja len bdejú v Betleheme; v jasiach Dieťa tam utešené tíško, spokojne spí tíško, spokojne spí.
2. Tichá noc, svätá noc. / Anjeli priniesli / najprv pastierom radostnú zvesť, / z nej teší sa i dnes celý svet: :/: Prišiel Spasiteľ k vám! :/:
3. Tichá noc, svätá noc. / V Ježiši-Dieťati / Boh sa láskavo usmieva nám, / anjel zvestuje: Buď pokoj vám! :/: Kristus je daný nám. :/:

A teraz už milosť Pána nášho Ježiša Krista a láska Božia a spoločenstvo Ducha Svätého so všetkými nami. Amen.

Pri jubileu slovenských evanjelických osobností

Svetozár Hurban Vajanský (16. 1. 1847, Hlboké - 17. 8. 1916, Martin)

S. H. Vajanský študoval na gymnáziu v Modre, Těšíne, Oberschützens, Stendale pri Berlíne a v Banskej Bystrici. Od r. 1867 študoval na Právnickej akadémii v Bratislave

a v roku 1874 zložil advokátsku skúšku v Budapešti. V roku 1875 sa oženil s Idou Dobrovitsovou, ktorá pochádzala z bratislavskej nemeckej rodiny. Keďže bol synom J. M. Hurbanu, od detstva sa pohyboval v kultúrnej podnetnom prostredí. Vajanský sa stal vedúcou osobnosťou slovenského národného hnutia, bol spolutvorcom modernej slovenskej poézie a prózy, literárnej kritiky a esejistiky. V rokoch 1878 – 1906 bol redaktorom Národných novín a v rokoch 1906 – 1916 ich šéfredaktorom. Bol činný ako redaktor Slovenských pohľadov, tajomník Živeny a redaktor mesačníka Rodina a škola. Ako nekompromisný obhajca prirodzených práv slovenského národa a odporca národnostného a so-

ciálneho útlaku bol viackrát súdený a väznený. Literárne činný bol už počas stredoškolských štúdií, pričom vplyv na jeho tvorbu malo nielen domáce prostredie, ale aj diela z nemeckej a ruskej literatúry. V literárnej kritike zanechal nezmazateľnú stopu rozborom diel I. S. Turgeneva a L. N. Tolstého.

Z prózy uvádzame: Koreň a výhonky, Siroty, Letiace tieň, Suchá ratolesť, Podivíni, Jarný mráz, Kotlín a z poézie: Tatry a more, Spod jarma, Vilín, Verše.

Jozef Miloslav Hurban

(19. 3. 1817, Beckov – 21. 2. 1888, Hlboké)

J. M. Hurban študoval v Trenčíne, na Evanjelickom lýceu v Bratislave a na univerzite v Lipsku. Na výlete bratislavskej

slovenskej mládeže na Devín 24. 4. 1836 prijal slovanské meno Miloslav. J. M. Hurban bol prvým predsedom Slovenskej národnej rady, spisovateľom, novinárom, politikom, organizátorom kultúrneho života slovenského národ-

ného hnutia, evanjelickým kňazom, bol vedúcou osobnosťou slovenského povstania v rokoch 1848 – 1849, vydavateľom a redaktorom Slovenských pohľadov, pričínal sa o organizovanie prvých slovenských divadelných predstavení, čitateľských krúžkov, nedeľných škôl, spolkov miernosti. Oženil sa s Annou Jurkovičovou, s ktorou mali štyri dcéry a piatich synov. Jozef Miloslav Hurban bol na čele slovenského literárneho a verejného života takmer pol storočia. Bol nekompromisným bojovníkom za národné práva Slovákov, bol najaktívnejším členom celoslovenského literárneho a kultúrneho spolku Tatrín. Spolu s Ľ. Štúrom a M. M. Hodžom sa rozhodli prijať stredoslovenské nárečie za základ celonárodného spisovného slovenského jazyka. Pre svoje národné snahy bol viackrát uväznený.

Terézia Vansová

(18. 4. 1857, Zvolenská Slatina - 10. 10. 1942, Banská Bystrica)

Terézia Vansová sa narodila s bratom Ďurkom, dvojčatám, ako siedme dieťa evanjelického farára Samuela Medveckého a jeho manželky

Terézie. Mladosť prežila vo Zvolenskej Slatine a na jej duševný rozvoj vplývalo

rodinné prostredie, ktoré bolo späté s významnými osobnosťami vtedajšieho národného a kultúrneho života – A. Sládkovičom, J. Škultétym, J. Franciscim, P. Dobšinským a ďalšími. Vansovej sa dostalo skromného vzdelania. Terézia jeden rok študovala na dievčenskej škole v Banskej Bystrici, kde sa venovala nemeckému a francúzskemu jazyku a rok strávila v Rimavskej Sobote kvôli štúdiu maďarčiny. V osemnástich rokoch sa vydala za Jána Vansu. V auguste 1876 sa manželom narodil syn Ľudovít, ktorý v marci 1881 zomrel. V roku 1882 sa s manželom presťahovala z Lomničky na Spiši do Rimavskej Píly pri Tisovci, kde sa začína aktívne venovať práci spisovateľky.

Dielo Terézie Vansovej je späté so životom ženy, ktorá má svoje pevné miesto v živote rodiny a spoločnosti. Vansová podnecovala ženy k túžbe po vzdelaní a k zapájaniu sa do kultúrno-spoločenského života. V rokoch 1898-1914 redigovala prvý ženský časopis Dennica, v ktorom sa nachádzali rubriky týkajúce sa vedenia domácnosti, výchovy detí, zdravotníctva i medzinárodného ženského hnutia. Od roku 1895 pôsobila ako podpredsedníčka Živeny a podieľala sa na organizovaní augustových matičných slávností v Martine.

Vansová vo svojich dielach oslovuje ženy spôsobom im blízkym, aby ich nadchla pre veci kultúrne i národné.

Z diel Terézie Vansovej uvádzame romány Sirota Podhradských, Kliatba, Sestry a prózy Rozsobášení, Ohlášky, Pani Georgiadesová na cestách, Julinkin prvý bál.

Božena Slančíková Timrava

(2. 10. 1867, Polichno - 27. 11. 1951, Lučenec)

Meno Timrava si Božena Slančíková vybrala podľa studničky pomenovanej Timrava. B. S. Timrava zaujíma významné postavenie v slovenskej

literárnej tvorbe 19. a 20. storočia. Sama o svojom živote píše veľmi stroho a jednoducho:

„Narodila som sa roku 1867, 2. októbra na Polichne, malej dedinke v Novohrade. Môj otec bol tam ev. farárom. Cirkvička je to maličká. Dôchodok bol skromnučký. Bolo nás viac detí. Z nich sme na živé šiesti. Dvaja bratia a štyri sestry. Bratia šli do škôl, učiť sa za kňazov, my sestry sme sa učili doma. Otec nás vyučoval. Mal k tomu zvláštne nadanie. Ale aj že nedostačovalo zo skromnučkého dôchodku poslať nás na jeden rok do škôl. Mňa dali do B. Bystrice do IV. meštianky... Môj mladý vek strávila

som najviac doma veselo a šťastne u rodičov so sestrami. Písať literárne začala som v 23-om, lebo 24-om roku. Skôr len do slov. novín peštianskych, lebo som držala moje písacky len za žart. Najradšej a s najväčšou vôľou som písala o udalostiach polichňanského ľudu, ktorý som spoznala za rad rokov, bývajúc medzi nimi, dokonale. Temer všetky moje ľudové práce odohrali sa na Polichne. Roku 1909 umrel náš dobrý otec a ja s matkou ... presťahovali sme sa na Ábelovú, susednú dedinu, kde je môj brat farárom.“

Napriek tomu, že Timrava o sebe zmyšľala veľmi skromne, jej literárne dielo je neprehliadnuteľné. Zora Jesenská vystihla Timravinu tvorbu slovami: „Nepodliehajúca nijakým vplyvom, vždy silná, hoci bez siláckych gest, vždy originálna, hoci bez vystatovania sa originalitou, brodí proti prúdu, a hoci skromná, kliesni si s hlavatou a hrdou upriamenosťou vyvoleného tvorcu svoju vlastnú, nikým nevychodenú cestu.“

Z diel, ktoré Timrava vytvorila, uvádzame: Ťapákovci, Skúsenosť, Skon Paľa Ročku, Všetko za národ, Dve doby, Záplava, Hrdinovia, Pomocník, Pozde, Boj, Bez hrdosti.

Spracovala: Jana Ďuranová

Detské okienko

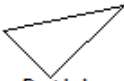
Boží posol, anjel oslovil Máriu a povedal jej:... Ako zneli anjelove slová, zistíš tak, že zoradiš písmená od 1–39. Slová napíš do prázdnych riadkov pod tabuľkou.

A ₉	O ₂₂	O ₁₇	S ₃₃	U ₂	B ₃₆	M ₁₄	A ₂₅	Z ₆	O ₃₇	U ₂₁	N ₃₂	R ₈
N ₂₈	B ₁	N ₁₂	R ₂₆	O ₂₀	D ₇	P ₃₀	V ₁₀	Á ₂₉	Ť ₁₉	O ₅	L ₁₆	E ₁₁
U ₃₈	Á ₁₃	T ₃₄	P ₄	B ₂₃	Á ₃₁	S ₁₈	E ₃₅	Ď ₃	I ₁₅	E ₂₇	D ₂₄	! 39

Narodenie Pána Ježiša sprevádzal zvláštny jav... Aký to bol jav zistíš tak, že z každého stĺpca vyberieš jedno slovo, ktoré doň nepatrí. Slovo daj do správneho tvaru a vetu zapíš do prázdneho obdĺžnika.

SPIEVAŤ	KOŠEĽA	SA	ÚSMEV	OČI
HRAŤ	NOHAVICE	RÝĽ	ZJAVIŤ	UŠI
NA	KABÁT	LOPATA	PLAČ	HVIEZDA
CHODIŤ	OBLOHA	MOTYKA	KRIK	NOS

Podľa geometrických tvarov doplň slová do viet.

1. Jozef a Mária žili v _____
2. Toto mesto sa nachádzalo v oblasti nazývanej _____
3. Na príkaz _____ cisára sa vybrali do mestečka _____.
4. Betlehem je od Nazareta _____ približne 130 km.
5. Cesta im mohla trvať asi _____.
6. Toto malé mesto _____ Jeruzalema sa nazýva _____ mesto.
7. Slovo Betlehem v preklade znamená _____.

GALILEA

RÍMSKEHO

NAZARETE

BETLEHEM

TÝŽDEŇ

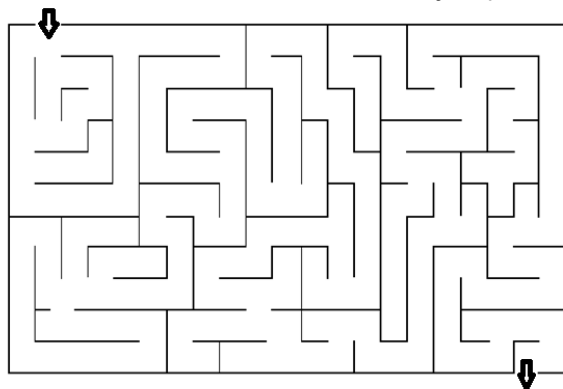
NEĎALEKO

VZDIALENÝ

DÁVIDOVO

DOM CHLEBA

Hviezda viedla mudrcov Pánovi Ježišovi. Pomôž mudrcom nájsť správnu cestu.

BETLEHEM

Maľovanka

Obuvník Konrád

V to ráno obuvník Konrád zavčasú vstal, poupratoval dielňu, zakúril v peci a prikryl stôl. V ten deň nechcel pracovať. Dnes očakával najvznešenejšieho hosta, akého si len viete predstaviť. Predošlej noci mu Boh v sne dal vedieť: Zajtra prídem k tebe na návštevu. A tak Konrád sedel v teplej izbe a čakal so srdcom plným radosti. Vtom začul kroky a klopanie na dvere. „To je on“, pomyslel si Konrád, vyskočil a otvoril dvere. Ale bol to iba poštár s prstami celkom skrehnutými od zimy, ktorý túžobne poškuľoval po horúcom čaji na peci. Konrád ho pozval ďalej, ponúkol mu šálku čaju a nechal ho, aby sa zohrial. „Ďakujem“, povedal poštár, „dobré mi to padlo.“ A znovu vyšiel von do zimy. Keď odišiel, Konrád rýchlo odložil šálky a položil na stôl čisté. Potom si sadol k oknu a vyzeral svojho hosta. Každú chvíľu by mal prísť. Chýľilo sa k obedu, ale po Bohu ani chýru. Vtom zbadal malého chlapca, a keď sa mu lepšie prizrel, videl, že mu tečú slzy po lícach. Konrád ho zavolať k sebe a dozvedel sa, že v tlačnici v mete sa stratil mame a nevie trafiť domov. Konrád nechal na stole lístok, na ktorý

napísal: „Prosím, počkaj! Prídem hneď.“ Dvere nechal otvorené, vzal chlapca za ruku a odviedol ho domov. Ale cesta bola dlhšia, než si myslel, a tak sa vrátil až po zotmení. Preľakol sa, keď videl, že v jeho izbe niekto stojí pri okne. Ale potom mu poskočilo srdce od radosti. Boh teda predsa len prišiel! Ale v nasledujúcom okamihu spoznal ženu, ktorá bývala v tom istom dome o poschodie vyššie. Dozvedel sa, že už tri dni nespala, lebo jej synček bol chorý. Ležal bez pohnutia, horúčka mu stúpala a nepoznával už ani mamu. Konrádovi bolo ženy ľúto. Odvtedy, čo jej muž tragicky prišiel o život, žila s chlapcom sama. Spolu zabalili Petka do vlhkých plachiet. Konrád sedel pri postieľke chorého dieťaťa a žena si zatiaľ trochu oddýchla. Keď sa konečne vrátil do svojej izby, bolo už po polnoci. Unavený a nadovšetko sklamaný si ľahol spať. Deň sa skončil a Boh neprišiel. Potom začul hlas: Bol to Boží hlas: „Ďakujem“, povedal hlas, „ďakujem, že som sa mohol u teba zohriať, ďakujem, že si mi ukázal cestu domov, ďakujem za útechu a pomoc – ďakujem Ti, že som mohol byť tvojím hosťom.“

Prúd svetla zrieš

Sotva tam vianočný zvon zaznie,
kde zmĺka echo v lone hôr.
Kde mrznú sny, steny sú prázdne.
Nedôjde noha po pitvor.

Kde mračno žiaru slnka halí.
Stred rieky cifruje si mráz.
Zblúdili betlehemskí králi.
Aj hviezda stratila svoj jas.

Tak je, keď srdce v hrudi chladne.
Sypký sneh pozakrýva zem.
Keď nieto v duši túžby žiadnej.
Zabúda aj na Betlehem.

Len kde sa Dieťa Božie zrodí,
maštalčka je chrám, šípka – zvon,
chlad stiera Láska, zrú jej plody.
Prúd svetla zrieš. Smieš vstúpiť doň!

Ladislav Fričovský

Svetlo Božej lásky nech prežiarí celé Vaše vnútro a naplní ho darmi Božej milosti, aby Vás radosť z prítomnosti Pána Ježiša Krista sprevádzala po celý život a Boží pokoj zavládol všade tam, kam vkročí Vaša noha.

S vrúcnou láskou

predsedníctvo CZ Liptovský Mikuláš-Palúdzka

Služby Božie počas vianočného obdobia

Srdečne Vás pozývame

24.12.2017	Štedrý večer	14.00 hod.	Pavčina Lehota
		16.00 hod.	Palúdzka
25.12.2017	1. slávnosť vianočná	9.00 hod.	Palúdzka
26.12.2017	2. slávnosť vianočná	9.00 hod.	Palúdzka
		14.00 hod.	Pavčina Lehota
31.12.2017	Nedeľa po Vianociach	9.00 hod.	Palúdzka
31.12.2017	Silvester	16.00 hod.	Palúdzka
1.1.2018	Nový rok	9.00 hod.	Palúdzka
6.1.2018	Zjavenie Krista Pána	9.00 hod.	Palúdzka
7.1.2018	1. nedeľa po Zjavení	9.00 hod.	Palúdzka

Časopis Cirkevného zboru ECAV na Slovensku
Liptovský Mikuláš–Palúdzka
Vianočné vydanie
Číslo: 1 Ročník: II. Rok 2017

Vydal: Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Liptovský Mikuláš–Palúdzka

Pripravili: Mgr. Jana Ďuranová a kol.

Tel. kontakt: 0948 447 745

Časopis je voľne šíriteľný, ale vďaka prijímemu príspevku na jeho vydávanie. Budeme radi, ak príspejete svojimi úvahami, svedectvami, zamysleniami a podnetmi.

Privítame aj pomoc grafika.